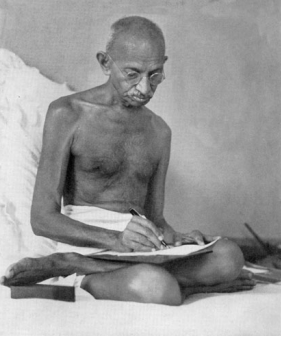

ગાંધી સાર્ધશતાબ્દી ઉજવણી

પ્રભાવક વિચારક રામચંદ્ર રાહીએ એકદા લખેલું, 'મહાત્મા ગાંધીના જન્મનાં ૧૫૦ વર્ષ મનાવવા માટે તમામ લોકો પોતપોતાની રીતે પ્રયત્ન કરી રહ્યાં છે. એવું સહેજ પણ નથી કે ગાંધીવિચારનું મહત્ત્વ તેમનાં ૧૪૯માં વર્ષમાં ઓછું હોય અને ૧૫૦માં વર્ષમાં વધી જાય. આ ૧૫૦ તો માત્ર એક આંકડો છે. કે જેવી રીતે સફર પર નીકળેલા લોકો માટે કોઈ ચોક્કસ લક્ષ્ય હોય છે, કંઈક એવી રીતે જ 'ગાંધી ૧૫૦' આપણા માટે છે. અહીં પહોંચીને આપણે હિસાબ માંડીએ છીએ કે આપણે ક્યાંથી નીકળ્યા હતાં અને કેટલાં દૂર આવી ગયાં છીએ? ક્યાં જઈ રહ્યાં છીએ? શું આપણો પથ યોગ્ય છે, શું આપણી દિશા

યોગ્ય છે? આપણે જ્યાં પહોંચવા માંગીએ છીએ, ત્યાં સુધી પહોંચવા માટે શું કરીશું?'

આત્મકથાકાર, નિબંધકાર, પત્રલેખક, અનુવાદક મહાત્મા ગાંધી અંગે 'ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ'ની વેબસાઇટે ચંદ્રકાન્તભાઈ ટોપીવાળાનું લખાણ છે :

'ગાંધીજીની રાષ્ટ્રવ્યાપી ચેતનાએ માત્ર ગુજરાતી સાહિત્યને નહીં પરંતુ ભારતનાં અન્ય ભાષાસાહિત્યોને પણ અનુપ્રાણિત કરેલાં છે. એમના વ્યક્તિત્વની અને એમની વિચારધારાની બળવાન અસર હેઠળ અનેક ભાષાઓમાં ગાંધીવાદી સાહિત્યે જન્મ લીધો છે. ગુજરાતી સાહિત્યમાં તો પંડિતયુગનાં ભારઝઘાં સાહિત્યમૂલ્યોને અતિક્રમી સાદગી અને સરલતાનાં આમૂલ્યોને ઝીલનારા ગાંધીપ્રભાવિત સાહિત્યયુગને 'ગાંધીયુગ' નામ અપાયું છે; તેમ જ ગાંધીચિંતન અને ગાંધીશૈલીનો પુરસ્કાર થયો છે.

'એમનું સાહિત્ય હેતુલક્ષિતા અને લોકહિતની ભાવનાથી પ્રેરિત છે. એમનાં લખાણો મુખ્યત્વે લોકશિક્ષણ અને લોકજાગૃતિ અર્થે હતાં. એમાં અસાધારણ માનવભાવ અને ઉગ્ર આચારનો સંસ્કાર છે. અનેક સામયિકો દ્વારા તેમણે સામાજિક, રાજકીય, નૈતિક, સાંસ્કૃતિક, ધાર્મિક, આર્થિક, કેળવણી તેમ જ આરોગ્યવિષયક પ્રશ્નો અંગે પ્રજા સાથે જીવંત સંપર્ક સાધેલો. સત્ય અને અહિંસા એમના જીવનનાં તેમ એમના સાહિત્યનાં ચાલકબળ રહ્યાં છે. એમની મિતાક્ષરતા નોંધપાત્ર છે. પ્રજાના હૃદય સુધી પહોંચનારી એમની ગદ્યશૈલી સરલ પ્રૌઢિનો અને સ્પષ્ટવાહકતાનો અંગીકાર કરીને ચાલે છે. એમણે ગુજરાતી ગદ્યને નવું ચેતન, નવી દિશા આપ્યાં છે.'

'સત્યના પ્રયોગો અથવા આત્મકથા' (1927), 'દક્ષિણ આફ્રિકા સત્યાગ્રહનો ઇતિહાસ' (1925), 'હિંદ સ્વરાજ' (1922), 'મંગલપ્રભા ત' (1930), 'સત્યાગ્રહનો ઇતિહાસ' (1932/1948), ઉપરાંત 'મારો જેલનો અનુભવ' (1921), 'સર્વોદય' (1922), 'યરવડાના અનુભવ' (1925), 'નીતિનાશને માર્ગે' (1927), 'ગીતાબોધ' (1930), 'અનાસકિતયોગ' (1930), 'આરોગ્યની ચાવી' (1932), 'ગોસેવા' (1934), 'વાર્ણવ્યવસ્થા' (1934), 'ધર્મમંથન' (1935), 'વ્યાપક ધર્મભાવના' (1937), 'ખરી કેળવણી' (1938), 'કેળવણીનો કોયડો' (1938), 'ત્યાગમૂર્તિ અને બીજા લેખો' (ચો.આ. 1938) વગેરે એમના અનેક પુસ્તકો છે.

આપણી માસિકી વાચકવૃંદની **ઓક્ટોબર 2018ની બેઠક શનિવાર, છઠ્ઠીએ** આવે છે. તે દહાડે આપણે સાહિત્યકાર ગાંધીને સંભારીશું. તમને દરેકને સક્રિયપણે ભાગ લેવાનું આહવાન કરું છું. આમાંનું કોઈ પણ પુસ્તક તમે વાંચ્યું જ હોય. નહીં તો આ નિમિત્ત વાંચો તેવી સાગ્રહભરી વિનવણી. અને તેમાંથી ફક્ત પાંચેક મિનિટ જ કાળવાય તેવાં વિધવિધ ઊચિત લખાણનું આશરે ફક્ત ચૂનંદા 12-15 મિત્રો જ વાચિકમ્ કરશે. આ અવસરે ગાંધી માર્ગી અને ગાંધી ચિંધ્યાં રચનાત્મક કામોમાં સમર્પિત **સરોજબહેન અંજારિયા** પોતાનાં સ્મરણો વહેંચશે; જ્યારે **આશાબહેન બૂચ** સાહિત્યકાર ગાંધીનું મૂલ્યાંકન આપશે.